

PŘÍPADOVÁ STUDIE PRO
HOSPODÁŘSKY A SOCIÁLNĚ OHROŽENÁ ÚZEMÍ
NOVOBORSKO

PODPORA REGIONÁLNĚ SPECIFICKÝCH AKTIVIT V RÁMCI SRR ČR 2021+

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

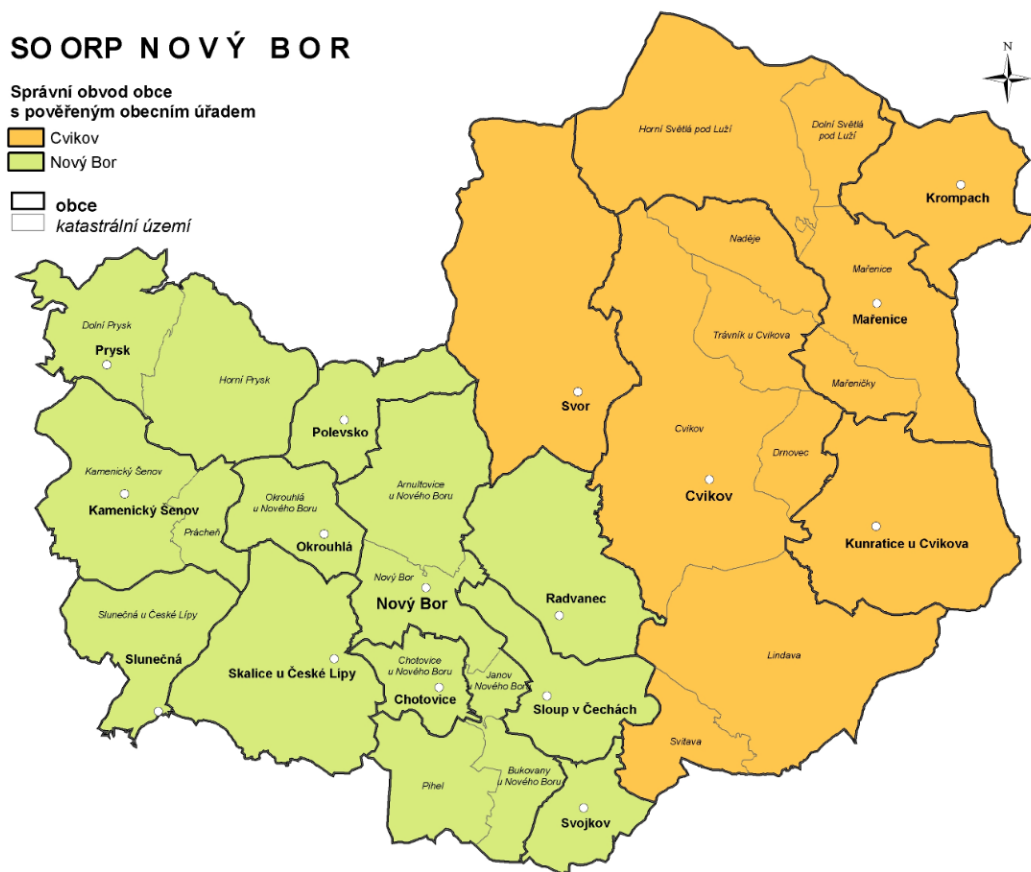
**Liberecký
kraj**

Obsah

Úvod	2
1. Východiska pro zpracování studie	3
1.1. Národní úroveň	3
1.2. Regionální úroveň.....	4
1.3. Místní úroveň	5
2. Analýza území Novoborska a identifikace hlavních problémů a výzev	6
3. Analýza silných a slabých stránek území	17
4. Navržené oblasti pro rozvoj Novoborska	19
4.1. Analýza hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+	19
4.2. Místní šetření v území	21
4.3. Rozvojové oblasti vycházející z analýzy území	23
Závěr	36
Seznam zkratk.....	37
Seznam indikátorů.....	40

Úvod

Cílem této případové studie je poukázat na problémy a výzvy pro správní obvod obce s rozšířenou působností Nový Bor (dále jen „SO ORP Nový Bor“) jako hospodářsky a sociálně ohroženého území dle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+ (dále jen „SRR ČR 2021+“). Zároveň poukazuje na možnosti, které SRR ČR 2021+ a její akční plány nabízejí k rozvoji této oblasti. Níže je zobrazeno území SO ORP Nový Bor.

Zdroj: czso.cz

1. Východiska pro zpracování studie

Vývoj SO ORP Nový Bor probíhá v kontextu s vývojem Libereckého kraje a celé České republiky a je tedy nezbytné, aby i koncepční dokumenty zabývající se rozvojem tohoto území vycházely z koncepčních dokumentů vyšších územních celků.

1.1. Národní úroveň

Česká republika 2030

Na národní úrovni je strategickým rámcem dokument Česká republika 2030. Definuje směr, kterým by se rozvoj naší země a společnosti měl vydat v příštích desetiletích. Jeho naplnění by mělo zvýšit kvalitu života v České republice a nasměrovat k rozvoji, který bude udržitelný po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Dokument vytváří základní rámec pro ostatní strategické dokumenty na národní, krajské i místní úrovni. Vládou ČR byl schválen v dubnu 2017.

Strategie regionálního rozvoje České republiky 2021+

Hlavním smyslem SRR ČR 2021+ je identifikovat, ve kterých tematických oblastech je potřebný či žádoucí územně specifický přístup. Dále také definovat, jaké (odlišné) intervence by měly být realizovány v odlišných územních kontextech tak, aby byla podporována konkurenceschopnost, snižovány regionální disparity a nalézána řešení podporující udržitelný rozvoj území. Garantem regionálního rozvoje na národní úrovni je Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

SRR ČR 2021+ pojmenovává oblasti (témata), kde je potřebný nebo žádoucí územně specifický přístup. Jednotlivá témata se vzájemně prolínají a některá území mohou spadat do více než jednoho tématu. V následující tabulce jsou uvedena témata regionálního rozvoje včetně vztahu k území Libereckého kraje.

Tab. 1: Geografické vymezení témat regionálního rozvoje v SRR ČR 2021+

Téma	Vymezení v rámci České republiky	Vymezení v rámci Libereckého kraje
Metropolitní území	Praha, Brno, Ostrava a jejich zázemí	---
Aglomerace	Ostatní krajská města + Opava a Chomutov	Aglomerace Liberec-Jablonec nad Nisou
Regionální centra a jejich venkovské zázemí	Sídla s více než 15 tisíci obyvateli a spádovým územím alespoň 30 tisíc obyvatel	Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov
Strukturálně postižené kraje	Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj	---
Hospodářsky a sociálně ohrožená území	Správní obvody ORP definované na základě stanovených indikátorů a správní území obcí zasahujících do bývalých vojenských újezdů	ORP Nový Bor , ORP Frýdlant, ORP Tanvald a ORP Semily + správní území obcí zasahujících do bývalého vojenského prostoru Ralsko

Zdroj: SRR ČR 2021+

SRR ČR 2021+ vymezuje hospodářsky a sociálně ohrožená území na základě zvolených indikátorů, u nichž je používána průměrná hodnota za období 2013–2017. Jedná se o tyto indikátory:

- intenzita bytové výstavby,
- hrubá míra celkového přírůstku počtu obyvatel,
- index stáří,
- podíl nezaměstnaných osob,
- intenzita podnikatelské aktivity.

Obdobná metodika byla použita i v rámci Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020, kde byl SO ORP Nový Bor na základě analýzy sociálně ekonomických podmínek rozvoje území zařazen mezi „hospodářsky problémové regiony“.

Politika územního rozvoje ČR

Politika územního rozvoje ČR je nástroj územního plánování pro koordinaci územního rozvoje na celostátní úrovni.

V rámci aktuálně platné Politiky územního rozvoje ČR, po Aktualizaci č. 4, není území Novoborska zařazeno mezi rozvojové ani specifické oblasti. Je zde řešen pouze koridor pro silnici I/13 a koridor elektrického vedení 110 kV.

1.2. Regionální úroveň

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027

Základním strategickým dokumentem na regionální úrovni je Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027 (dále jen „SRLK 2021–2027“).

V rámci SRLK 2021–2027 vymezuje Liberecký kraj území, která vykazují znaky zaostávání a mají nižší potenciál pro socioekonomický rozvoj, a to na základě 11 indikátorů. Do hospodářsky slabých oblastí ze SO ORP Nový Bor spadají obce Kamenický Šenov, Pryska, Mařenice a Krompach. Ostatní obce z území patří mezi hospodářsky podprůměrné oblasti (tj. oblasti dosahující podprůměrných hodnot v rámci Libereckého kraje).

Ve SRLK 2021–2027 jsou definované také venkovské oblasti, kam spadá většina obcí ze SO ORP Nový Bor (mimo měst Kamenický Šenov, Nový Bor a Cvikov).

Další resortní dokumenty

Pro jednotlivé tematické oblasti byly využity resortní dokumenty a podklady kraje, jako je např. Strategie rozvoje cyklo dopravy Libereckého kraje 2021+, Databáze brownfields Libereckého kraje, Zásady územního rozvoje Libereckého kraje, Plán dopravní obslužnosti Libereckého kraje pro období 2019–2023, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje, Strategie sociálního začleňování Libereckého kraje 2021+ atd.

1.3. Místní úroveň

Následující stručná socio-ekonomická analýza byla zpracována formou rešerší již zhotovených dokumentů zabývajících se územím SO ORP Nový Bor.

Byly využity následující dokumenty:

- **Strategie komunitně vedeného místního rozvoje LAG Podralsko na období 2021–2027 a Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Český sever na období 2021–2027**

Strategie komunitně vedeného rozvoje udávají základní směr rozvoje území místní akční skupiny. Dokumenty obsahují analýzu rozvojových potřeb a rozvojového potenciálu území a strategickou část. Slouží k lepšímu zacílení podpory na potřeby venkovské oblasti a k rozvoji spolupráce místních aktérů.

4. Úplná aktualizace ÚAP SO ORP Nový Bor 2020

Územně analytické podklady obcí slouží jako územně plánovací podklad k průběžné správě informací o území, relevantních pro územně plánovací činnost, v databázi v prostředí GIS a jejich vyhodnocení v dokumentaci, která je kompletně aktualizována každé 4 roky. Hlavním smyslem této dokumentace je určit problémy k řešení v územních plánech.

SO ORP Nový Bor má platné územně analytické podklady k 23. 12. 2020.

Dále bylo čerpáno ze zdrojů z Českého statistického úřadu, jednotlivých programů rozvoje měst a obcí ve SO ORP Nový Bor a dalších relevantních dokumentů.

2. Analýza území Novoborska a identifikace hlavních problémů a výzev

Geografická charakteristika území

SO ORP Nový Bor se nachází v okrese Česká Lípa. Na jeho území se rozprostírá převážně horské pásmo nad 500 m n.m. Na severozápadě od svých hranic sousedí s Ústeckým krajem a na severovýchodě při státní hranici s Německem. Na jihu sousedí se SO ORP Česká Lípa a na východě se SO ORP Liberec.

SO ORP Nový Bor je rozlohou čtvrtým nejmenším správním územím v Libereckém kraji a zaujímá 6,35 % celkové rozlohy kraje.

Obyvatelstvo a sídelní struktura

Obyvatelstvo

Na Novoborsku k roku 2022 žilo 26 349 obyvatel (5,86 % obyvatel Libereckého kraje). Území má podprůměrnou hustotu zalidnění (131,2 obyvatel/km²) oproti kraji.

SO ORP Nový Bor má z ostatních správních obvodů v kraji třetí nejvyšší průměrný věk obyvatel (43,8 let) a druhý nejvyšší index stáří (149,6 obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let). U těchto dvou ukazatelů také Novoborsko převyšuje průměr Libereckého kraje. Index ekonomického zatížení (znázorňuje počet dětí ve věku 0-14 let a počet obyvatel ve věku 60 a více let na 100 osob ve věku 15-59 let) za SO ORP Nový Bor vykazuje horší hodnotu (60,4) než kraj (58,7).

Za období 2015–2022 je pro Novoborsko zaznamenán úbytek obyvatelstva přirozenou měnou (rozdíl mezi počtem živě narozených a počtem zemřelých). Novoborsko vykazuje kladné migrační saldo (rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých). Největší skupinu přistěhovalých tvoří děti ve věku do 14 let a osoby ve věku 15-64 let. Počínaje rokem 2022 došlo k výraznému nárůstu přistěhovalých, což ve větší míře souvisí s uprchlickou krizí z důvodu války na Ukrajině.

Sídelní struktura

Nejlidnatějším městem je Nový Bor (11 485 obyvatel k 1. 1. 2023). Kromě něj se zde ještě nacházejí další 2 města – Cvikov (4 577 obyvatel k 1. 1. 2023) a Kamenický Šenov (3 892 obyvatel k 1. 1. 2023). Celkem je na území 16 obcí, z nichž žádná, kromě zmíněných měst a obce Skalice u České Lípy, nepřesahuje 1 000 obyvatel. Nejmenší obcí je Slunečná s počtem obyvatel 153.

Přirozeným obslužným střediskem SO ORP Nový Bor je město Nový Bor a Cvikov. Dále pak města Česká Lípa a krajské město Liberec.

Obyvatelstvo a sídelní struktura

✓ kladné migrační saldo

× stárnutí obyvatelstva
× nepříznivá věková
struktura obyvatelstva

Novoborsko a jeho rozvoj v minulosti výrazně ovlivňoval sklářský průmysl. Historickým zvratem bylo období po 2. světové válce, které bylo charakteristické odsunem německého obyvatelstva z území a dosídlením obyvatel z různých koutů Československa, které ovlivnilo tehdejší ekonomické faktory na území. Hospodářské podmínky ve sledovaném regionu jsou negativně ovlivněny postupným útlumem kdysi hojně zastoupeného strojírenského průmyslu a sklářského průmyslu. Došlo k nárůstu poptávky po pracovních příležitostech, které území nedokáže v dostatečné míře uspokojit. Historie průmyslu na Novoborsku zanechala také několik brownfieldů (např. bývalá sklárna Zahn v Novém Boru nebo textilana Severka ve Cvikově).

Ze studie vyhodnocující socioekonomickou situaci ČR (Peněžní příjmy a životní náklady obyvatel, TUL, 2021) je na území SO ORP Nový Bor nominální čistý peněžní příjem o 8,5 % nižší než ve zbytku ČR. Regionální cenová hladina je na Novoborsku o 0,8 % nižší než ve zbytku ČR. Náklady na bydlení jsou však oproti ČR o 1,3 % vyšší. Kupní síla obyvatel je o 4,6 % nižší než ve zbytku ČR.

V případě indexu zranitelnosti¹ (značí, kolik by v procentuálním vyjádření zaniklo zaměstnaneckých pozic na trhu práce v obci s pověřeným úřadem při odchodu největšího zaměstnavatele, který nespadá do kritické infrastruktury státu) by k roku 2021 ve SO POÚ Nový Bor zaniklo 10 % a ve SO POÚ Cvikov 9,9 % zaměstnaneckých pozic při odchodu největšího zaměstnavatele. Dle výsledku tak patří Novoborsko k vysoce rizikové skupině.

Průmysl

Průmyslová výroba je soustředěna ve větších sídlech (Nový Bor – Crystalex cz, s.r.o., Aktivit, spol. s r.o.; Cvikov – Intedoor spol. s r.o. a Kamenický Šenov – Preciosa – Lustry, a.s.). Jedná se o sklářský a textilní průmysl.

V Novém Boru se nachází průmyslová zóna k podnikání a území je vhodné pro pokročilý zpracovatelský průmysl².

Zemědělství

V historii bylo rozšířené zemědělství zaměřené na ovocné sady. Dnes převládá pastva skotu a rostlinná výroba je omezena na produkci píce.

SO ORP Nový Bor vykazuje 32 % orné půdy na zemědělské, zatímco Liberecký kraj má 44 %.

Služby

Město Nový Bor nabízí největší škálu služeb, např.: supermarkety, kino apod. Dalšími menšími centry občanského vybavení jsou města Cvikov a Kamenický Šenov. V menších obcích, které jsou v blízkosti měst Nový Bor nebo Česká Lípa (např. Slunečná, Svojkov nebo Chotovice), chybí základní druhy občanského vybavení. Významnou konkurencí pro obchodníky mimo město Nový Bor je soustředění supermarketů v Novém Boru a dojezdová vzdálenost do obchodních center v České Lípě.

¹ <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-municipality/Pasportizace-podnikatelskeho-prostredi/Pruzkum-2021-Statisticka-data>

² <https://www.czechinvest.org/cz/Sluzby-pro-municipality/Data-z-regionu/Pruzkum-2019-Statisticka-a-kvalitativni-data/Pasportizace-Libereckeho-kraje>

Podnikání

V území je největší zastoupení ekonomických aktivit v oborech těžba a průmysl, zpracovatelský průmysl, stavebnictví a obchod. Intenzita podnikatelské aktivity (počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel) ve SO ORP Nový Bor dosahuje 253,29 a je tedy mírně pod průměrem kraje (257,75).

Zaměstnanost

SO ORP Nový Bor měl k roku 2022 nižší podíl nezaměstnaných osob (3,5 %) v porovnání s Libereckým krajem (4 %). Na druhé straně mělo Novoborsko jednu z nejnižších nabídek volných pracovních míst a nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo (8,9 osob v roce 2022) v porovnání s ostatními správními obvody v kraji, což představuje i zvýšenou mobilitu za prací. Za prací vyjíždí z Novoborska kolem 58 % pracujících a nejsilnější proudy vyjíždějí do České Lípy a Liberce.

Ekonomické podmínky	
✓ existence průmyslových zón (Nový Bor)	✗ lokalizace nevyužitých brownfields
✓ nízký podíl nezaměstnaných osob	✗ nedostatek pracovních příležitostí v území

Veřejné služby

Zdravotnictví

Na území SO ORP Nový Bor je 60 poskytovatelů zdravotních služeb na 65 místech, z toho:

- 11 míst poskytování zdravotních služeb v oboru všeobecné praktické lékařství (Nový Bor, Kamenický Šenov, Cvikov, Skalice u České Lípy)
- 5 míst poskytování zdravotních služeb v oboru praktické lékařství pro děti a dorost (Nový Bor, Kamenický Šenov, Cvikov)
- 12 míst poskytování zdravotních služeb v oboru zubní lékařství (Nový Bor, Kamenický Šenov, Cvikov).

Jediným zařízením, které poskytuje lůžkovou zdravotní péči, je Léčebna respiračních nemocí Cvikov, příspěvková organizace, zaměřená na léčbu chronických onemocnění dýchacích cest. Léčebna má ve stejném městě i speciální zdravotnické zařízení zaměřené na léčbu dětských pacientů.

Území se potýká s faktickým úbytkem praktických lékařů a zubařů, což kopíruje celostátní situaci. Negativně je vnímán nedostatek zubních lékařů, kteří mají smlouvu se zdravotní pojišťovnou. Také praktických lékařů pro dospělé je v ORP Nový Bor v přepočtu na 100 000 obyvatel méně než v jiných ORP kraje. Naopak počet praktických lékařů pro děti a dorost je v přepočtu na 100 000 obyvatel vyšší než v Libereckém kraji. Průměrný věk lékařů primární péče je nad hodnotou 50ti let.

Sociální oblast

Ve SO ORP Nový Bor bylo k roku 2023 dle Registru poskytovatelů sociálních služeb³ celkem 24 těchto služeb, které mají sídlo na území SO ORP Nový Bor. Sociální služby se nacházejí v obcích: Cvikov (2), Kamenický Šenov (1), Nový Bor (20) a Sloup v Čechách (1). Dobře vybavená jsou zejména větší města, která slouží jako přirozená centra s širší nabídkou služeb. Dle Čtvrtého komunitního plánu sociálních služeb obcí Svazku obcí Novoborska na období 2025 má území stabilní a funkční síť sociálních služeb (pokrytí terénními, ambulantními a pobytovými sociálními službami a odborným sociálním poradenstvím). Na druhé straně chybí malokapacitní pobytová zařízení napříč cílovými skupinami, chybí pobytové odlehčovací služby pro zdravotně hendikepované děti a kapacity pro seniory jsou nedostatečné.

Dle Zprávy o sociálním vyloučení v Libereckém kraji v roce 2021⁴ se města Nový Bor a Cvikov potýkají s problémem sociálního vyloučení. U sociálně vyloučených osob zůstává značným negativem nezaměstnanost, zadlužení, gamblersství nebo užívání návykových látek. Podíl osob s exekucí na Novoborsku (8,34 %) je nad průměrem kraje (7,74 %).

Obec Nový Bor od roku 2016 spolupracuje s Agenturou pro sociální začleňování (MMR ČR). Posláním Agentury je, ve spolupráci s lokálními partnery, vytvářet komplexní programy integrace. V rámci daného pak připravit vhodné prostředí pro efektivní čerpání finančních prostředků z EU v této oblasti.

Vzdělanost a vzdělávání

Vzdělanost obyvatel na Novoborsku je v porovnání s průměrem Libereckého kraje nižší, je zde podprůměrný podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním a se středním vzděláním s maturitou, naopak podíl obyvatel pouze se základním vzděláním (vč. neukončeného) či se středním vzděláním bez maturity je vyšší. Novoborsko se potýká s předčasnými odchody žáků ze ZŠ a v posledních letech se jejich podíl pohybuje vysoko nad celokrajským průměrem (např. ve školním roce 2020/2021 předčasně opustilo ZŠ 6,9 % žáků, zatímco celokrajský průměr činil 4 %).

Všechny obce kromě Radvance, Slunečné, Svojkova a Chotovic mají na svém území mateřské školy. Základních škol je v ORP Nový Bor čtrnáct. Plně organizované základní školy se nacházejí ve Cvikově, Kamenickém Šenově, Novém Boru a Skalici u České Lípy. V oblasti středního školství poskytují v ORP Nový Bor vzdělání dvě střední školy sklářské v Novém Boru a Kamenickém Šenově.

Bezpečnost a kriminalita

Dle Zprávy o rozsahu sociálního vyloučení v Libereckém kraji v roce 2021⁵ patří ze sledovaného území města Nový Bor a Cvikov mezi ty, kde je sociální vyloučení problémem. V případě Nového Boru se jedná o ubytovnu v Severní ulici, kterou lze označit za objekt s vysokou koncentrací osob sociálně vyloučených nebo ohrožených sociálním vyloučením. Ve Cvikově jsou tři potenciální sociálně vyloučené lokality v ul. Vančurova, Mlýnská a Československé armády.

³ <https://www.mpsv.cz/registr-poskytovatelu-sluzeb>

⁴ https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/Rozsah_SV_v_LBK_2021_fin.pdf

⁵ https://www.socialni-zaclenovani.cz/wp-content/uploads/Rozsah_SV_v_LBK_2021_fin.pdf

Index kriminality dle obvodního oddělení policie Nový Bor a obvodního oddělení Cvikov (počet zjištěných skutků za zvolené období, přepočtený na 10 000 obyvatel) nedosahuje hodnoty za Liberecký kraj (index 10,1), tedy vypovídá o nižší kriminalitě.

Požární ochranu zajišťují jednotky sboru dobrovolných hasičů, které sídlí v obcích Nový Bor, Cvikov, Kamenický Šenov, Krompach, Kunratice u Cvikova, Skalice u České Lípy, Sloup v Čechách, Slunečná, Svojkov. Vybavení jednotek závisí na možnostech obcí.

Bydlení a občanská vybavenost

Dle Strategie sociálního začleňování Libereckého kraje 2021+ má SO ORP Nový Bor třetí nejvyšší počet příjemců příspěvků na bydlení z ostatních správních obvodů v kraji. Rizikový a ze strany obcí obtížně regulovatelný je trend budování bytových domů v soukromém vlastnictví pro sociálně slabé ze spekulativních důvodů⁶.

Veřejný bytový fond spravují města, městské úřady, případně jejich příspěvkové organizace, v menších obcích úřad obce. Finanční prostředky z nájemného jsou častokrát nedostačující a spíše se tyto finanční prostředky vrací do oprav. Vlastní bytový fond je v obcích většinou dlouhodobě obsazený a je mnohdy v nevyhovujícím stavu.

Nedaří se rozvíjet systém dostupného bydlení, krátkodobé ubytování a ubytování pro matky s dětmi. Matky s dětmi zůstávají na ubytovně, kde není dlouhodobě vhodná atmosféra pro výchovu dětí⁷.

Dle územně analytických podkladů má SO ORP Nový Bor celkově zastaralý bytový fond. Například obec Mařenice má nejstarší bytový fond v okrese Česká Lípa, průměrné stáří je 73,8 let. Jedná se převážně o chalupy a rodinné domy. Nejvyšší podíl bytů v bytových domech je v Novém Boru, Cvikově a Kamenickém Šenově. Na území obce Radvanec se nacházejí pouze rodinné domy.

Ve SO ORP Nový Bor je také patrný vliv rekreačních uživatelů. Trvale neobydlené domy jsou hlavně v menších obcích zejména v oblasti navázané na Lužické hory a CHKO České středohoří a jsou často využívány jako druhé a přechodné bydlení. Například v obci Mařenice počet objektů využívaných k individuální rekreaci převyšuje počet domů trvale obydlených.

Intenzita bytové výstavby (počet dokončených bytů na 1 000 obyvatel) v letech 2018–2022 byla pod průměrem kraje (SO ORP Nový Bor – 1,79 a Liberecký kraj – 2,06).

Některé obce (např. Krompach, Kamenický Šenov) se potýkají s nedostačující občanskou vybaveností a některé budovy občanské vybavenosti jsou v nevyhovujícím stavu.

Veřejné služby

✓ střední školství – Vyšší odborná škola sklářská a Střední škola v Novém Boru a Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská v Kamenickém Šenově	✗ dostupnost akutní lůžkové péče v České Lípě, relativní nedostatek zubních lékařů a praktických lékařů pro dospělé
✓ nízký index kriminality oproti průměru Libereckého kraje	✗ nedostatek malokapacitních pobytových zařízení pro cílové skupiny

⁶ Čtvrtý komunitní plán sociálních služeb obcí Svazku obcí Novoborska na období 2025

⁷ Čtvrtý komunitní plán sociálních služeb obcí Svazku obcí Novoborska na období 2025

-
- × nižší dostupnost pobytové odlehčovací služby pro zdravotně hendikepované děti
 - × nedostatečná kapacita v pobytových zařízeních (např.: domovy pro seniory)
 - × existence sociálně vyloučených lokalit
 - × vysoký podíl žáků, kteří předčasně ukončili ZŠ
 - × nedostatečný bytový fond pro vznik systému dostupného bydlení a azylových bytů pro matky i rodiny v krizi
 - × zastaralý bytový fond a jeho nevyhovující stav
 - × některé budovy občanské vybavenosti jsou v nevyhovujícím stavu

Cestovní ruch, sport a kultura

Celé území SO ORP Nový Bor spadá do regionu Český sever a je součástí destinačního managementu Lužické hory. Turistická informační centra jsou ve třech městech – Cvikov, Kamenický Šenov a Nový Bor.

Většina území SO ORP Nový Bor leží v hranicích CHKO Lužické hory a CHKO České středohoří. Novoborsko je zajímavým výletním cílem jak z hlediska historických a kulturních památek, tak i svými přírodními krásami ideálními pro sportovní využití. V letní sezóně je oblast navštěvována pro pěší a cykloturistiku. Okolí Sloupu v Čechách a Svojkova je vyhlášenou oblastí se zajímavými turistickými trasami se skalními útvary a jeskyněmi (skalní hrad ve Sloupu v Čechách). V zimní sezóně je možné využít několik menších lyžařských areálů k sjezdovému lyžování (např. lyžařský areál Polevsko, lyžařský areál v Horní a Dolní Světlé).

Návštěvníci si mohou připomenout sklářskou minulost tohoto území v několika muzeích nebo přímo vidět práci sklářů zblízka (Kunratice u Cvikova: Ajet – sklářské exkurze; Nový Bor: Novotný Glass Gallery, Sklářské muzeum Nový Bor; Kamenický Šenov: Sklářské muzeum Kamenický Šenov).

SO ORP Nový Bor patří mezi třetí nejméně navštěvovaný správní obvod v Libereckém kraji. S tím souvisí počet hromadných ubytovacích zařízení, který je čtvrtý nejnižší v porovnání s ostatními správními obvody v kraji.

Dle ÚAP SO ORP Nový Bor je nutno v území modernizovat/rekonstruovat dožívající turistickou vybavenost (např. zázemí pro návštěvníky, záchytná parkoviště, WC, stravování), nabídnout kvalitnější služby spojené s cestovním ruchem (hlavně sportovně – rekreační infrastrukturu), posílit spolupráci a provázanost cestovního ruchu se sousedními obcemi a regiony, využít potenciálu území a unikátního přírodního prostředí k podpoře turistického ruchu a zpřístupňovat památky veřejnosti.

Na území se vyskytují brownfields a některé tyto objekty by bylo vhodné revitalizovat pro další rozvoj cestovního ruchu a volnočasové infrastruktury.

Kultura a památky

Na území se nachází 185 nemovitých kulturních památek, dvě městské památkové zóny v Novém Boru a Kamenickém Šenově, a jedna vesnická památková zóna v Sloupu v Čechách. Stav kulturních památek

je uspokojivý a stále se zlepšuje, v rámci dotačního fondu Libereckého kraje 7.2 Záchrana a obnova památek v Libereckém kraji a individuální podpory bylo od roku 2020 rozděleno v ORP Nový Bor téměř 10 milionů korun. V posledních letech byly také opraveny ohrožené kulturní památky, konkrétně vzorkovna malírny okenních skel v Okrouhlé a Kaple sv. Jana Nepomuckého ve Sloupu v Čechách. Z hlediska kulturních památek je území ORP Nový Bor charakteristické především podstávkovými domy (např. dům č. p. 28 v Mařenicích, dům č.ev. 15 v Pihelu), budovami spojenými s tradičním sklářstvím (např. sklárna v Polevsku, vzorkovna malírny okenních skel v Okrouhlé, brusírna zrcadel v Lindavě) a přírodními památkami spojenými s pískovcovou krajinou (např. skalní hrad Sloup v Čechách, Skalní kaple Panny Marie ve Svojkově). Poslední ohroženou památkou v tomto území zůstává továrna na lustry Elias Palme, jejíž stav je, vzhledem k problematickým vlastnickým vztahům, složité řešit.

Sport a volný čas

Celý správní obvod je protkán značenými turistickými cestami (např. 16 km dlouhá cesta vedoucí od Cvikova k vodní nádrži Naděje), cyklostezkami (např. cyklostezky Varhany a Svaté Zdislavy) a další infrastrukturou pro sport (Bikepark Polevsko, Lanový park Sloup v Čechách atd.).

Cyklotrasy jsou v mnoha případech vedeny po komunikacích. Cyklistika je vnímána spíše jako volnočasová aktivita v oblasti cestovního ruchu.

Zajímavou atrakcí je pivní stezka Lužických hor. Stezka propojuje pivovary různých velikostí, kde se podává pivo z místní produkce.

Významnými destinacemi pro turistiku jsou okolí Sloupu v Čechách, Svojkova, Polevka a Slunečné.

V jednotlivých obcích na Novoborsku se nacházejí veřejná zařízení pro sport (hřiště), a to v různém stavu (nutné opravy, rekonstrukce). Ve větších obcích je lepší nabídka veřejných zařízení pro sport. Na menších obcích se nachází pouze fotbalové, případně multifunkční hřiště.

Cestovní ruch, sport a kultura

✓ bohaté přírodní prostředí a kulturní historické dědictví	✗ zastaralá turistická vybavenost v území (např. zázemí pro návštěvníky, WC)
✓ potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu	✗ nízká spolupráce a provázanost cestovního ruchu se sousedními obcemi a regiony
✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras	✗ nevyhovující sportovní infrastruktura ✗ lokalizace nevyužitých brownfields pro cestovní ruch

Infrastruktura

Doprava

V rámci silničního napojení jsou v regionu klíčové tyto silnice: silnice I/13 (Karlovy Vary – Děčín – Nový Bor – Liberec – Habartice – Zawidów do Polska) a silnice I/9 (Praha – Mělník – Česká Lípa – Svor – Rumburk – Neugersdorf do Německa). Silnice I/13 mezi Děčínem a Novým Borem je vedena v nevyhovujících směrových a výškových parametrech, včetně nežádoucích průjezdů obcemi, kde ovlivňuje okolí hlukem a emisemi. Dalším důležitým napojením je silnice II/268 (Mnichovo Hradiště –

Ralsko – Mimoň – Zákupy – Svojkov – Sloup v Čechách – Nový Bor). Silnice III. tříd propojují ostatní obce v území se silnicemi I. a II. třídy (např. Polevsko, Mařenice, Krompach) a jsou mnohdy v celkově horším technickém stavu. Na těchto komunikacích většinou nejsou chodníky. Chybí parkovací kapacity v centrech obcí (např. Cvikov nebo Prysk)⁸.

V zimních měsících mají kamiony a automobily na silnici I/13 problém se sjízdností kopce v Práchni, na silnici Polevsko – Kytlice není zajištěna dostatečná zimní údržba pro provoz autobusových spojů. Na silnici Krompach – Jonsdorf je znemožněn provoz autobusů z důvodu omezení tonáže.

Územím Novoborska prochází železniční trať č. 080 (Bakov nad Jizerou – Česká Lípa – Skalice u České Lípy – Nový Bor – Svor – Jedlová) a železniční trať č. 081, která však nemá na území zastávku. Trať č. 080 je jednokolejná a neelektrifikovaná s nízkou rychlostí. Jednou z podmínek zrychlení provozu je modernizace zabezpečovacího zařízení. Železniční zastávku mají pouze obce Skalice u České Lípy, Nový Bor a Svor. Tyto zastávky nejsou bezbariérové a vyžadují rekonstrukci. Českou Kamenici a Kamenický Šenov propojuje muzejní železnice, která je turistickou atrakcí pro veřejnost.

Dopravní obslužnost je řešena pomocí železniční a autobusové dopravy. Obslužnost veřejnou dopravou je v obcích ve sledovaném území velmi odlišná a odráží se v ní poloha jednotlivých obcí (hlavní komunikace, větší obce), sídelní struktura (obec tvořená z více sídel vs. obec tvořená jedním sídlem). Dálková autobusová spojení ve směru Děčín, Varnsdorf a Liberec jsou nedostačující. V území je nedostačující počet železničních spojů a chybí přímé spojení s Prahou. Nevyhovující je stav z hlediska přístupných vzdáleností a vzájemného umístění vlakových a autobusových zastávek (např. Nový Bor a Skalice u České Lípy) a nedostatečná vybavenost v blízkosti stanic a zastávek (nabíjecí stanice, parkování).

V případě autobusové dopravy chybí normové zastávky autobusů, chybí bezbariérový přístup a některé zastávky je nutno rekonstruovat (např. autobusové nádraží v Novém Boru).

Energetika

Dle SLDB 2021 bylo 64 % obydlých bytů připojeno na plyn, zatímco za kraj průměr činil 57 %. Obce Krompach, Radvanec, Mařenice a Slunečná nejsou plynofikovány. Ve zmíněných obcích jsou pro vytápění a ohřev využívána tuhá paliva, biomasa, elektrická energie, propan-butan a v menší míře obnovitelné zdroje energie. V Novém Boru existuje systém centrálního zásobování teplem.

K roku 2020 bylo v Novém Boru 20 licencovaných zdrojů elektrické energie o celkovém výkonu 0,120 MW z fotovoltaických elektráren⁹.

V některých obcích SO ORP Nový Bor se vyskytuje zastaralé veřejné osvětlení, které má vysokou spotřebu elektrické energie a tím pádem vysoké finanční náklady za energii.

Vodohospodářství

Všechny obce ve SO ORP Nový Bor mají přístup na veřejný vodovod. Některé vodovodní sítě jsou zastaralé s nevyhovujícím technickým stavem (např. v obcích Slunečná nebo Kunratice u Cvikova) a v obci Polevsko je nutné posílit vodovodní zdroj, jelikož aktuální není schopen zabezpečit potřeby obce.

⁸ ÚAP SO ORP Nový Bor 2020

⁹ ÚAP SO ORP Nový Bor 2020

Mařenice, Slunečná, Svojkov, Chotovice, Skalice u České Lípy a Kunratice u Cvikova nemají kanalizační síť. Zde to je řešeno prostřednictvím jímek, malých domovních čistíren nebo odtokem po individuálním předčištění v septicích přímo do potoků. Kanalizační sítě jsou v některých obcích zastaralé a je potřeba je rekonstruovat (např. Polevsko).

Dle výsledků SLDB 2021 odpovídá procento napojených bytů na kanalizaci (68 %), na vlastní ČOV (5 %) a na žumpu nebo jímku (24 %) průměru kraje. Na veřejný vodovod bylo napojeno přes 86 % bytů, což je nad průměrem kraje (82,6 %).

Internet a sítě

Na konci roku 2021 byla na většině území SO ORP Nový Bor nejvyšší rychlost internetu do 300 Mbit/s. Nový Bor, Kamenický Šenov a Cvikov dosahují rychlostí internetu až 1 Gbit/s a více. Nejnižší rychlost (do 30Mbit/s) byla na částech katastrálního území obcí Svojkov a Mařenice¹⁰.

V některých obcích (např. Kropáč nebo Kunratice u Cvikova) je místně nedostačující rychlost internetového připojení.

Infrastruktura	
✓ napojení oblasti na hlavní silniční tahy (I/9, I/13)	<ul style="list-style-type: none">✗ nevyhovující směrové a výškové parametry silnice I/13✗ špatný technický stav silnic (hlavně silnice III. třídy)✗ vliv sezónních klimatických jevů na průjezdnost silnic✗ chybějící chodníky podél komunikací a parkovací kapacity v centrech obcí✗ nízká rychlost železnice, zastaralá zabezpečovací zařízení✗ nevyhovující stav a vybavenost stanic a zastávek veřejné dopravy✗ nevyhovující stav z hlediska přestupních vzdáleností a vzájemného umístění vlakových a autobusových zastávek✗ nedostatečný počet spojů veřejné dopravy a napojení regionu veřejnou dopravou na vyšší centra osídlení✗ zastaralé veřejné osvětlení a s tím spojená vysoká spotřeba elektrické energie✗ zastaralost vodovodních a kanalizačních sítí✗ chybějící připojení na kanalizační síť✗ místně nedostačující rychlost internetového připojení

¹⁰ https://www.mapainternetu.cz/MAPA/mapa_internetu_2022.html

Novoborsko je mimořádně bohaté na území s ochranou přírody a krajiny. Většina území se nachází v CHKO Lužické hory a CHKO České středohoří. Na území jsou též situovány evropsky významné lokality Natura 2000 (např. Klíč, Lužickohorské bučiny).

Maloplošná zvláště chráněná území jsou lokalizována zejména v obci Mařenice (např. Luž, Brazilka, rašeliniště Mařeničky).

Využití půdy

Zemědělská půda zaujímá 38,5 % rozlohy Novoborska, což je v porovnání s celým Libereckým krajem podprůměrná hodnota (44,1 %). Především je tvořena trvalými travními porosty (59,5 %). Lesní pozemky zaujímají přes 50 % celkové rozlohy území. Orná půda představuje 13,5 % celkové rozlohy Novoborska (průměr za kraj činí 19,4 %).

Voda

Díky vysokému podílu lesních pozemků má krajina dobrou retenční schopnost. Avšak je nutno dodat, že v případě urbanizovaných údolních niv a dále v důsledku nevhodných lesotechnických a zemědělských zásahů v krajině dochází k urychlení odtoku povrchových vod. Území je součástí chráněné oblasti přirozené akumulace vod Severočeská křída.

Ovzduší

Znečištění ovzduší v obcích pochází hlavně z domácích kotlů na pevná paliva a z automobilové dopravy. Negativem je pokračování ve vytápění nevhodnými palivy v lokálních topeništích v souvislosti se zvyšováním cen energie a hrozbou energetické chudoby.

Odpady

Na území ORP Nový Bor je provozováno pouze 7 zařízení k nakládání s odpady povolených krajským úřadem, které ale nezajišťují dostatečně nakládání s odpady. Vzhledem k novele zákona o odpadech v roce 2020 vznikly nové povinnosti obcím, které je potřeba podpořit dostatečnou sítí zařízení, která jsou schopna zajistit správné nakládání s odpady. Např. zcela chybí zařízení pro zpracování nebo úpravu biologicky rozložitelných odpadů. Otázka odpadového hospodářství nespadá pouze do oblasti životního prostředí, ale je i součástí občanské vybavenosti.

Nerostné suroviny

V současné době na území Novoborska neprobíhá těžba. Jsou zde evidována čtyři ložiska nevyhrazeného nerostu pro stavební kámen (Slunečná-Kozlí, Prácheň-Česká Skála, Slunečná-Kameník a Polevsko). Využití těchto zdrojů je však problematické (ochranná pásma vodních zdrojů, CHKO či CHOPAV).

Staré ekologické zátěže

Databáze brownfields Libereckého kraje eviduje na Novoborsku k dubnu 2023 25 lokalit z celkové počtu 244. Nejvíce jsou lokalizovány ve městech Nový Bor, Kamenický Šenov a Cvikov.

Na území se nacházejí staré ekologické zátěže (např. skládka Crystalex, skládka Nový Bor).

Životní prostředí

✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit (CHKO, NATURA 2000)	✗ nedostatečná retenční schopnost krajiny v urbanizovaných údolních nivách
✗ nevyhovující odpadové hospodářství a nedostatek zařízení k nakládání s odpady |
|---|---|

Rozvoj a správa území

Management území

Na území se nachází 16 obcí, z nichž 3 mají statut města. Celé území spadá pod obec s rozšířenou působností Nový Bor, která je zároveň spolu se Cvikovem obcí s pověřeným obecním úřadem.

Obce a další subjekty navzájem spolupracují a vytvářejí další společné struktury:

a) podle zákona o obcích – veřejnoprávní:

- Svazek obcí Novoborska

b) podle jiných zákonů – soukromoprávní:

- MAS Český sever
- LAG Podralsko

Občanská společnost

Volební účast na Novoborsku do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR v roce 2021 a do zastupitelstev krajů v roce 2020 byla čtvrtá nejnižší z ostatních správních obvodů v Libereckém kraji. Volební účast do zastupitelstev obcí v roce 2022 byla mírně nad průměrem kraje. V případě prezidentských voleb v roce 2023 byla volební účast v obou kolech mírně pod průměrem kraje.

Přeshraniční spolupráce

Vzhledem k poloze je zde rozvíjena přeshraniční spolupráce především s obcemi v blízkém příhraničí. Tato spolupráce se uplatňuje hlavně ve společných česko-německých projektech (témata: rozvoj cestovního ruchu, péče o krajinu). Všechny obce s výjimkou Chotovic a Slunečné jsou součástí Euroregionu Nisa.

Územní plánování

Požizování nových územně plánovacích dokumentací (dále jen ÚPD) a územně plánovacích podkladů v ORP Nový Bor zaostává. Všechny obce mají územní plán, pouze Kamenický Šenov, Cvikov a Kunratice u Cvikova mají platné „staré“ územní plány obce, které nereagují na aktuální vývoj v území, ale v současné době již probíhají práce na jejich aktualizaci.

Rozvoj a správa území

✓ fungující přeshraniční spolupráce	✗ zastaralé územní plány v některých obcích

3. Analýza silných a slabých stránek území

Obyvatelstvo a sídelní struktura	
✓ kladné migrační saldo	<ul style="list-style-type: none"> ✗ stárnutí obyvatelstva ✗ nepříznivá věková struktura obyvatelstva
Ekonomické podmínky	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ existence průmyslových zón (Nový Bor) ✓ nízký podíl nezaměstnaných osob 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ lokalizace nevyužitých brownfields ✗ nedostatek pracovních příležitostí v území
Veřejné služby	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ střední školství – Vyšší odborná škola sklářská a Středí škola v Novém Boru a Střední uměleckoprůmyslová škola sklářská v Kamenickém Šenově ✓ nízký index kriminality oproti průměru Libereckého kraje 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ dostupnost akutní lůžkové péče v České Lípě, relativní nedostatek zubních lékařů a praktických lékařů pro dospělé ✗ nedostatek malokapacitních pobytových zařízení pro cílové skupiny ✗ nižší dostupnost pobytové odlehčovací služby pro zdravotně hendikepované děti ✗ nedostatečná kapacita v pobytových zařízeních (např.: domovy pro seniory) ✗ existence sociálně vyloučených lokalit ✗ vysoký podíl žáků, kteří předčasně ukončili ZŠ ✗ nedostatečný bytový fond pro vznik systému dostupného bydlení a azylových bytů pro matky i rodiny v krizi ✗ zastaralý bytový fond a jeho nevyhovující stav ✗ některé budovy občanské vybavenosti jsou v nevyhovujícím stavu
Cestovní ruch, sport a kultura	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ bohaté přírodní prostředí a kulturní historické dědictví ✓ potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu ✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ zastaralá turistická vybavenost v území (např. zázemí pro návštěvníky, WC) ✗ nízká spolupráce a provázanost cestovního ruchu se sousedními obcemi a regiony ✗ nevyhovující sportovní infrastruktura ✗ lokalizace nevyužitých brownfields pro cestovní ruch
Infrastruktura	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ napojení oblasti na hlavní silniční tahy (I/9, I/13) 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ nevyhovující směrové a výškové parametry silnice I/13 ✗ špatný technický stav silnic (hlavně silnice III. třídy) ✗ vliv sezónních klimatických jevů na průjezdnost silnic

- × chybějící chodníky podél komunikací a parkovací kapacity v centrech obcí
- × nízká rychlost železnice, zastaralá zabezpečovací zařízení
- × nevyhovující stav a vybavenost stanic a zastávek veřejné dopravy
- × nevyhovující stav z hlediska přestupních vzdáleností a vzájemného umístění vlakových a autobusových zastávek
- × nedostatečný počet spojů veřejné dopravy a napojení regionu veřejnou dopravou na vyšší centra osídlení
- × zastaralé veřejné osvětlení a s tím spojená vysoká spotřeba elektrické energie
- × zastaralost vodovodních a kanalizačních sítí
- × chybějící připojení na kanalizační síť
- × místně nedostačující rychlost internetového připojení

Životní prostředí

- ✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit (CHKO, NATURA 2000)
- × nedostatečná retenční schopnost krajiny v urbanizovaných údolních nivách
- × nevyhovující odpadové hospodářství a nedostatek zařízení k nakládání s odpady

Rozvoj a správa území

- ✓ fungující přeshraniční spolupráce
- × zastaralé územní plány v některých obcích

4. Navržené oblasti pro rozvoj Novoborska

SO ORP Nový Bor je zařazen mezi hospodářsky slabé a ohrožené regiony dle SRR ČR 2021+ na základě hodnot 5 indikátorů:

- 1) intenzita bytové výstavby,
- 2) hrubá míra celkového přírůstku obyvatel,
- 3) index stáří,
- 4) podíl nezaměstnaných osob,
- 5) index podnikatelské aktivity.

Takto vymezená území se tedy vyznačují společnými jevy jako úbytek obyvatel (jak stěhováním, tak i v důsledku stárnutí obyvatelstva) a s tím související podprůměrnou bytovou výstavbou, dlouhodobou zvýšenou mírou nezaměstnanosti a nižší intenzitou podnikatelské aktivity. Příčiny a důsledky těchto jevů jsou ale v jednotlivých územích rozdílné.

4.1. Analýza hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR nechalo zpracovat Analýzu hospodářské výkonnosti hospodářsky a sociálně ohrožených území podle SRR ČR 2021+ (dále „Analýza HSOÚ SRR ČR“), která se zabývá podrobnější analýzou jednotlivých území.

Analýza definuje 5 typů území HSOÚ:

- TYP 1: Oblasti s nízkou dopravní dostupností
- TYP 2: Oblasti s nízkou dopravní dostupností i nízkou vybaveností služeb
- TYP 3: Oblasti ekonomicky zasažené, ale sociálně relativně stabilizované
- TYP 4: Oblasti se zvýšeným výskytem sociálně patologických jevů, ale s relativně dobrou ekonomickou základnou
- TYP 5: Oblasti se závažnou situací v ekonomické i sociální dimenzi

SO ORP Nový Bor je zařazen do typu **1: Oblast s nízkou dopravní dostupností**, avšak dle níže uvedeného porovnání s konkrétní situací Novoborska příliš neodpovídá všem znakům typickým pro tento typ území.

Tato skupina ve srovnání s ostatními HSOÚ vykazuje slabší postavení pouze v dopravní dostupnosti. Mají daleko do krajského města, u většiny z nich je také dostupnost a obslužnost vlakovou a autobusovou dopravou horší než u jiných HSOÚ. Na druhé straně tyto oblasti mají nejmenší problémy v ekonomické dimenzi, problémy v sociální oblasti a ve vybavenosti služeb jsou méně závažné než u ostatních ohrožených oblastí.

Silné stránky dle Analýzy HSOÚ SRR ČR	Popis situace ve SO ORP Nový Bor
Nejmenší problémy v ekonomické dimenzi	Podíl nezaměstnaných osob je nízký a za rok 2022 činil 3,5 %, zatímco za Liberecký kraj dosahoval 4 %. Území má nejvyšší počet

	uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo (8,9 osob) a jednu z nejnižších nabídek volných pracovních míst z ostatních správních obvodů v kraji.
Dobrá vybavenost službami (dostupnost nemocnice, dostupnost supermarketů a kulturních zařízení)	Jediným zařízením, které poskytuje lůžkovou zdravotní péči, je Léčebna respiračních nemocí Cvikov. Nejbližší nemocnice se nachází v České Lípě. Zastoupení občanské vybavenosti je dobré ve větších obcích (Nový Bor, Cvikov a Kamenický Šenov). V menších obcích, které jsou v blízkosti měst Nový Bor a Česká Lípa, chybí základní druhy občanského vybavení.
Bez zásadních sociálně patologických problémů (nízký podíl osob v exekuci, výše sociálních dávek na osobu neroste, relativně vysoká účast ve volbách)	Nový Bor a Cvikov se potýkají s problémem sociálního vyloučení. Podíl osob s exekucí na Novoborsku je nad průměrem kraje. Dle Strategie sociálního začleňování Libereckého kraje 2021+ má SO ORP Nový Bor třetí nejvyšší počet příjemců příspěvků na bydlení z ostatních správních obvodů v kraji. Volební účast do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR (2021), zastupitelstev krajů (2020) a prezidentských voleb (2023) byla pod průměrem kraje. Pouze volební účast do zastupitelstev obcí (2022) byla mírně nad průměrem kraje.
Slabé stránky dle Analýzy HSOÚ SRR ČR	
Průměrné výsledky v dopravní dostupnosti	Silnice vedou v nevyhovujících směrových a výškových parametrech, včetně nežádoucích průjezdů obcemi. V zimních měsících mají kamiony a automobily na silnici I/13 problém se sjízdností kopce v Práchni. Horší technický stav silnic III. třídy.

Z Analýzy HSOÚ SRR ČR navržené charakteristiky pro silné stránky „Dobrá vybavenost službami“ a slabé stránky „Průměrné výsledky v dopravní dostupnosti“ se víceméně shodují se situací na Novoborsku. V případě silné stránky „Nejmenší problémy v ekonomické dimenzi“ má sledované území skutečně nízký podíl nezaměstnaných osob, avšak vykazuje nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, což může zvyšovat mobilitu za prací do okolních regionů. Poslední charakteristika „Bez zásadních sociálně patologických problémů“ nekorresponduje se situací na Novoborsku. Území má třetí nejvyšší počet příjemců příspěvků na bydlení z ostatních správních obvodů a podíl osob s exekucí je nad průměrem kraje.

Analýza HSOÚ SRR ČR pro tuto skupinu definovala jedno typové opatření, a to zvýšení dostupnosti krajského města či dalších národních a regionálních center. Toto typové opatření je v rámci

Kategorizace dálnic a silnic I. třídy do roku 2050 (schváleno Ministerstvem dopravy ČR v roce 2021) možné realizovat prostřednictvím záměru zkapacitnění silnice I/13 v úseku od Cvikova do Bílého Kostela nad Nisou na třípruhovou silnici.

4.2. Místní šetření v území

V rámci spolupráce s územím byly jednotlivé obce prostřednictvím Svazku obcí Novoborska osloveny pomocí krátkého dotazníku, aby pomohly definovat oblasti jak problémové, tak klíčové pro další rozvoj území. Do šetření se z území Novoborska zapojilo celkem 7 obcí (z 16) a LAG Podralsko.

Za největší bariéry růstu a problémové oblasti spatřují obce:

- Bydlení a bytová výstavba
- Územní plánování (např. pořizování nových nebo digitálních územních plánů)
- Nedostatek pracovních příležitostí v území
- Sociální služby
- Dostupnost zdravotní péče a poskytování zdravotnických služeb
- Energetika a současná „energetická krize“
- Vodohospodářská infrastruktura a kanalizace
- Připojení k vysokorychlostnímu internetu
- Dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost
- Bezpečnost obyvatel a ochrana majetku

Mezi oblasti klíčové pro rozvoj území zařadily obce:

Oblast **BYTOVÁ POLITIKA A ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ**

- Rozvoj bytového fondu
- Rekonstrukce bývalé hasičské zbrojnice v obci Svor na bytový dům
- Pořizování územních plánů

Oblast **VODOHOSPODÁŘSKÁ INFRASTRUKTURA A KANALIZACE**

- Vybudování kanalizace a obnova vodovodního řádu

Oblast **DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA**

- Oprava komunikací, mostů, chodníků
- Bezpečnost na komunikacích

Oblast **ENERGETIKA A SOUČASNÁ „ENERGETICKÁ KRIZE“**

- Energetické úspory

Oblast **DOSTUPNOST ZDRAVOTNÍ PÉČE A POSKYTOVÁNÍ ZDRAVOTNICKÝCH SLUŽEB**

- Udržení dostupnosti zdravotní péče

Oblast **OBČANSKÁ VYBAVENOST A DOSTUPNOST SLUŽEB**

- Rekonstrukce budov občanské vybavenosti

- Vybudování hřiště v obci Krompach
- Oprava základní školy v Kamenickém Šenově

Mezi nástroje na podporu HSOÚ navrhují obce:

- Specificky tematické výzvy
- Vyšší míra přípustné dotace (v %)
- Územní zacílení národních dotačních titulů
- Bodové zvýhodnění žadatelů ve vybraných výzvách
- Vyšší dotace dle počtu obyvatel (zvýhodnění pro menší obce)

V případě vyhlášeného podprogramu Podpory rozvoje regionů orientovaného na HSOÚ mají obce zájem o projekty zaměřené na:

- Podpora stavební, technické a jiné dokumentace k investičním projektům
- Projektová příprava
- Samotná realizace konkrétních projektů
- Podpora externích služeb v oblasti rozvoje území (digitalizace územních plánů, strategické rozvojové dokumenty, ...)

4.3. Rozvojové oblasti vycházející z analýzy území

Na základě zdrojů:

- analytická část dokumentu
- rozvojové koncepce regionu (Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje LAG Podralsko na období 2021–2027, Strategie komunitně vedeného místního rozvoje Český sever na období 2021–2027 atd.)
- vyhodnocení dotazníkového šetření
- Informační systém projektových záměrů (ISPZ)

byly definovány rozvojové oblasti (celkem 7), které jsou rozříděny dle strategických cílů SRLK 2021–2027.

A: Prosperující kraj	B: Atraktivní kraj	C: Propojený kraj	D: Pečující kraj	E: Spolupracující kraj
1A Rozvoj pracovních příležitostí v regionu a podpora podnikání	1B Rozvoj cestovního ruchu a volnočasové infrastruktury	1C Rozvoj dopravní infrastruktury a obslužnosti 2C Rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury, energetika a sítě	1D Dostupnost zdravotních a sociálních služeb 2D Příznivé sociální klima	1E Kvalitní domovní a bytový fond a územní plánování

Jednotlivé rozvojové oblasti byly dále rozpracovány v následujícím členění:

Rozvojová oblast	Název rozvojové oblasti
Zdůvodnění	Zdůvodnění rozvojové oblasti a uvedená vazba na silné a slabé stránky z Analýzy dokumentu
Vazba na SRR ČR	Vazba na specifický cíl Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
Vazba na SRLK	Vazba na specifický cíl Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027
Vazba na ZÚR LK	Vazba na Zásady územního rozvoje Libereckého kraje ve znění Aktualizace č. 1
Navrhované klíčové aktivity	Příklady aktivit, které by měly vést k rozvoji Novoborska v rozvojové oblasti

Příklady projektů z ISPZ Projektové záměry vycházejí z ISPZ (stav k 14. 7. 2023), vybrané záměry jsou ve fázi plánování a přípravy ve struktuře:
NÁZEV/NOSITEL/LOKALIZACE/NÁKLAD/REALIZACE OD – DO

1A Rozvoj pracovních příležitostí v regionu a podpora podnikání	
Zdůvodnění:	<p>Novoborsko vykazovalo v roce 2022 jednu z nejnižších nabídek volných pracovních míst a nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání na jedno volné pracovní místo, což mohlo díky těmto dvěma faktorům představovat i zvýšenou mobilitu za prací.</p> <p>V případě odchodu největšího zaměstnavatele by v území zaniklo kolem 9-10 % pracovních míst, což je velmi vysoké riziko. Intenzita podnikatelské aktivity je mírně pod průměrem kraje.</p> <p>Na území se nachází brownfields. Některé tyto objekty by bylo vhodné revitalizovat pro další rozvoj podnikání.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ kladné migrační saldo ✓ existence průmyslových zón (Nový Bor) ✓ nízký podíl nezaměstnaných osob ✗ nedostatek pracovních příležitostí v území ✗ lokalizace nevyužitých brownfields
Vazba na SRR ČR:	<p>SC 3.1 Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představují snadno dostupná centra kultury, zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů, jejich venkovské zázemí je na regionální centra dobře dopravně napojeno, disponuje dostatečnou sítí služeb a jsou v něm uplatňována inovativní řešení</p> <p>SC 5.1 Zvýšení diverzifikace ekonomických činností a podpora tvorby lokálních pracovních míst</p>
Vazba na SRLK:	<p>SC A1 Pružně reagující pracovní trh</p> <p>SC A2 Konkurenceschopné podnikání, výzkum, vývoj a inovace</p> <p>SC E2 Města pro život</p> <p>SC E3 Sebevědomý venkov</p>
Vazba na ZÚR LK:	<p>Z2 (Rozvojová oblast nadmístního významu ROB2 Česká Lípa – Nový Bor) Ve vymezených rozvojových oblastech nadmístního významu podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit pro zajištění vyváženého využívání potenciálu kraje ve všech jeho částech.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nové využití nebo řešení revitalizace opuštěných nebo nevyužívaných průmyslových, skladových, dopravních a jiných ploch včetně respektování nebo optimálního využití technických památek a industriální architektury.

	<p>Z4 (Rozvojová osa nadmístního významu ROS3 Liberec – Chrastava – Bílý Kostel nad Nisou – Jablonné v Podještědí – Nový Bor – hranice LK/ÚK) Ve vymezených rozvojových osách nadmístního významu v prostorových vazbách na významné dopravní cesty podporovat požadavky na změny v území, posilující význam propojení rozvojové oblasti Liberec na rozvojové oblasti Hradec Králové / Pardubice a Ústí nad Labem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj ekonomických aktivit soustřeďovat zejména do center osídlení Jablonné v Podještědí a Cvikov. <p>Z53 (Vytvářet územní předpoklady pro zvyšování funkčních kooperací mezi centry osídlení na bázi intenzivnějších pracovních a obslužných kontaktů) Zásady územního rozvoje LK vymezují významné funkční kooperace mezi centry osídlení zajišťující dobrovolnou a účelnou spolupráci předmětných obcí na bázi pracovních a obslužných vztahů pro efektivní využívání potenciálu území a jeho veřejné infrastruktury.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Provázání efektivních systémů veřejné dopravy osob zejména ve smyslu optimální dostupnosti vzdělání a pracovních příležitostí.
Navrhované klíčové aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvoření podmínek pro rozvoj a udržení pracovních a podnikatelských příležitostí v regionu s využitím místního potenciálu • Využití potenciálu místních výrob, služeb a řemesel a podpora výroby, prezentace a prodeje regionálních produktů • Využití potenciálu revitalizace brownfields pro rozvoj podnikání a pracovních příležitostí
Příklady záměrů z ISPZ:	Obnovení podnikatelských aktivit v areálu STAVEX/město Nový Bor/Nový Bor/ 10 000 000 Kč/2025–2028

1B Rozvoj cestovního ruchu a volnočasové infrastruktury

Zdůvodnění:	<p>V území je nutno rekonstruovat dožívající turistickou infrastrukturu, posílit spolupráci a provázanost cestovního ruchu se sousedními obcemi a regiony, využít potenciálu území k podpoře turistického ruchu a zpřístupňovat památky veřejnosti.</p> <p>Infrastruktura pro sportovního využití na území Novoborska je v některých případech nevyhovující (rekonstrukce, opravy).</p> <p>Na území se nachází brownfields. Některé tyto objekty by bylo vhodné revitalizovat pro další rozvoj cestovního ruchu a volnočasové infrastruktury.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ bohaté přírodní prostředí a kulturní historické dědictví ✓ potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu ✓ velká síť značených turistických tras, cyklotras ✓ ochrana přírody a krajiny – množství cenných přírodních lokalit (CHKO, NATURA 2000)
--------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> × zastaralá turistická vybavenost v území (např. zázemí pro návštěvníky, WC) × nízká spolupráce a provázanost cestovního ruchu se sousedními obcemi a regiony × nevyhovující sportovní infrastruktura × lokalizace nevyužitých brownfields pro cestovní ruch
Vazba na SRR ČR:	SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit
Vazba na SRLK:	<p>SC B1 Cestovní ruch jako důležitá součást hospodářství</p> <p>SC B2 Sport pro každého</p> <p>SC B3 Živá kultura a kulturní dědictví</p> <p>SC E2 Města pro život</p> <p>SC E3 Sebevědomý venkov</p>
Vazba na ZÚR LK:	<p>Z2 (Rozvojová oblast nadmístního významu ROB2 Česká Lípa – Nový Bor) Ve vymezených rozvojových oblastech nadmístního významu podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit pro zajištění vyváženého využívání potenciálu kraje ve všech jeho částech.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zohlednění významného a dosud málo využitého potenciálu území a jeho okolí pro rekreaci a cestovní ruch – posilování významu nástupních center cestovního ruchu a tím i rozšíření nabídky pracovních příležitostí. <p>Z4 (Rozvojová osa nadmístního významu ROS3 Liberec – Chrastava – Bílý Kostel nad Nisou – Jablonné v Podještědí – Nový Bor – hranice LK/ÚK) Ve vymezených rozvojových osách nadmístního významu v prostorových vazbách na významné dopravní cesty podporovat požadavky na změny v území, posilující význam propojení rozvojové oblasti Liberec na rozvojové oblasti Hradec Králové / Pardubice a Ústí nad Labem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvářet územní podmínky pro optimální využití potenciálu území pro rekreaci a cestovní ruch v upřednostňování rozvoje forem šetrných k životnímu prostředí. • Vytvářet územní podmínky pro rozvoj cyklodopravy (úsek Rynoltice – Nový Bor). <p>Z43 (Zabezpečovat ochranu přírodních hodnot v územích se sportovně rekreačním zatížením) Území s koncentrací aktivit cestovního ruchu ve zvláště chráněných územích a ve vymezených unikátních a význačných typech krajiny.</p> <ul style="list-style-type: none"> • V rozvoji středisek a center cestovního ruchu upřednostňovat šetrné formy rekreace a sportovního vyžití ve smyslu ochrany přírodních hodnot území. <p>Z49 (Zásady koncepce ochrany kulturních hodnot) Vytvářet územní podmínky pro zabezpečení ochrany a péče o památkový fond kraje, respektovat dochované historické</p>

	<p>dědictví jako významný fenomén území, vytvářet územní podmínky pro jeho využívání ve prospěch rozvoje cestovního ruchu, kongresové a poznávací turistiky na území kraje.</p> <p>Z50 (Zásady koncepce ochrany kulturních hodnot) Zajistit evidenci a vytvářet územní podmínky pro vhodné využití území s koncentrací objektů lidové architektury, vnímat dochované soubory jako významnou součást osídlení a obrazu krajiny v kontextu historie osídlení s přesahem do sousedních krajů a států.</p> <p>Z59 (Cestovní ruch, rekreace) Vytvářet územní předpoklady pro rozvoj cestovního ruchu jako perspektivního sektoru ekonomiky při upřednostňování šetrných forem – udržitelného cestovního ruchu ohleduplného k životnímu prostředí, který neohroží přírodní a kulturní hodnoty území.</p> <p>Z60 (Cestovní ruch, rekreace) Rozvoj cestovního ruchu řídit zajištěností služeb dle kategorizace center a středisek cestovního ruchu v provázanosti na nabídku druhů rekreace dle rajonizace krajinných rekreačních oblastí a podoblastí cestovního ruchu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vhodná koordinace aktivit cestovního ruchu mezi obcemi (Kamenický Šenov + Pysk, Sloup v Čechách + Radvanec, Mařenice + Krompach). • Vhodná koordinace aktivit cestovního ruchu mezi příhraničními obcemi (Mařenice + Krompach + Oybin + Jonsdorf).
<p>Navrhované klíčové aktivity:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora budování a údržby základní turistické infrastruktury, včetně budování dalšího zázemí, a údržba a rekonstrukce této infrastruktury • Vzájemná spolupráce, propagace a koordinace marketingu v oblasti cestovního ruchu mezi obcemi • Zmapování a shromažďování dat o památkách, krajinných prvcích a dalších kulturních a přírodních zajímavostech, jejich údržba a obnova • Rozvoj, modernizace, budování a údržba přírodních i umělých sportovišť a sportovních areálů • Využití potenciálu revitalizace brownfields pro rozvoj cestovního ruchu a volnočasové infrastruktury
<p>Příklady záměrů z ISPZ:</p>	<p>Rekonstrukce bývalé továrny „Eliáška“ vedoucí k posílení zážitkové turistiky v oblasti sklářství/Liberecký kraj/Kamenický Šenov/140 000 000 Kč/2024–2025</p> <p>Rekonstrukce BF Sokolovna na volnočasové centrum/město Nový Bor/Nový Bor/40 000 000 Kč/2022–2025</p> <p>Rekonstrukce BF cyklistického areálu na volnočasové aktivity/město Nový Bor/Nový Bor/ 10 000 000 Kč/2024–2026</p>

1C Rozvoj dopravní infrastruktury a obslužnosti

<p>Zdůvodnění:</p>	<p>Silnice I/13 na Novoborsku vede v nevyhovujících směrových a výškových parametrech, včetně průjezdů obcemi, kde ovlivňuje okolí hlukem a emisemi. V zimním období mají na silnici I/13 kamiony a automobily problém se sjízdností kopce v Práchni, na silnici Polevsko – Kytlice není zajištěna dostatečná zimní údržba pro provoz autobusových</p>
---------------------------	--

	<p>spojů. Na silnici Krompach – Jonsdorf je znemožněn provoz autobusů z důvodu omezení tonáže.</p> <p>Silnice III. tříd jsou mnohdy v celkově horším technickém stavu a problematická je bezpečnost „pěší dopravy“ v obcích a ve městech. Chybí parkovací kapacity v centrech obcí (např. Cvikov a Pysk).</p> <p>Železniční trať, která prochází územím Novoborska, je neelektrifikovaná, má zastaralá zabezpečovací zařízení a je zde nízká rychlost. V území je nedostačující počet železničních spojů a chybí přímé spojení s Prahou. Zastávky nejsou bezbariérové a vyžadují rekonstrukci (např. Nový Bor).</p> <p>Nevyhovující je stav z hlediska přestupních vzdáleností a vzájemného umístění vlakových a autobusových zastávek a nedostatečná vybavenost v blízkosti stanic a zastávek (nabíjecí stanice, parkování).</p> <p>Dálková autobusová spojení ve směru Děčín, Varnsdorf a Liberec jsou nedostačující. Chybí normové zastávky autobusů a bezbariérový přístup.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ napojení oblasti na hlavní silniční tahy (I/9, I/13) × nevyhovující směrové a výškové parametry silnice I/13 × vliv sezónních klimatických jevů na průjezdnost silnic × špatný technický stav silnic (hlavně silnice III. třídy) × chybějící chodníky podél komunikací a parkovací kapacity v centrech obcí × nízká rychlost železnice, zastaralá zabezpečovací zařízení × nevyhovující stav a vybavenost stanic a zastávek veřejné dopravy × nevyhovující stav z hlediska přestupních vzdáleností a vzájemného umístění vlakových a autobusových zastávek × nedostatečný počet spojů veřejné dopravy a napojení regionu veřejnou dopravou na vyšší centra osídlení
<p>Vazba na SRR ČR:</p>	<p>SC 3.2 Zlepšit dopravní dostupnost v rámci regionů</p> <p>SC 5.2 Zajistit dobrou dopravní dostupnost v rámci regionu a ve vazbě na aglomerace a metropole</p>
<p>Vazba na SRLK:</p>	<p>SC C1 Spolehlivá doprava</p> <p>SC E2 Města pro život</p>
<p>Vazba na ZÚR LK:</p>	<p>Z2 (Rozvojová oblast nadmístního významu ROB2 Česká Lípa – Nový Bor) Ve vymezených rozvojových oblastech nadmístního významu podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit pro zajištění vyváženého využívání potenciálu kraje ve všech jeho částech.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlepšování dopravních vazeb zejména na významné vnitrostátní i mezistátní silniční a železniční koridory v ČR, Německu a Polsku, zkvalitňování dopravní infrastruktury. <p>Z4 (Rozvojová osa nadmístního významu ROS3 Liberec – Chrastava – Bílý Kostel nad Nisou – Jablonné v Podještědí – Nový Bor – hranice LK/ÚK) Ve vymezených</p>

	<p>rozvojových osách nadmístního významu v prostorových vazbách na významné dopravní cesty podporovat požadavky na změny v území, posilující význam propojení rozvojové oblasti Liberec na rozvojové oblasti Hradec Králové / Pardubice a Ústí nad Labem.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sledovat koordinaci koridorů dopravní infrastruktury nadmístního významu s ostatními záměry v území, zejména vazby rozvojových ploch (silnice I/13, silnice I/9, železniční trať a dopravní zpřístupnění potenciálu atraktivních rekreačních prostorů). <p>Z16 (Silniční doprava – koridory republikového významu) Vytvářet územní podmínky pro zlepšení silničního napojení Libereckého kraje na multimodální koridory.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Silnice I/13, úsek Svor – Nový Bor – Manušice (silnice I/9) – hranice LK/ÚK • Silnice I/13, úsek Kunratice u Cvikova – Jablonné v Podještědí <p>Z17 (Silniční doprava – koridory nadregionálního významu) Vytvářet územní podmínky pro zlepšení dopravního napojení Libereckého kraje na okolní regiony.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Silnice I/9 – obchvat Svor
<p>Navrhované klíčové aktivity:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vymístění tranzitní dopravy ze zastavěných území (obchvaty, přeložky atd.) • Zajištění průjezdnosti na silnici I/13 během nepřízně počasí (údržba komunikace v zimním období) • Zajištění celoročního provozu na komunikacích pro veřejnou autobusovou dopravu • Odstraňování havarijních, nevyhovujících a dopravně nebezpečných úseků silnic a místních komunikací (silnice III. tříd) • Řešení bezpečnosti na komunikacích (chodníky, přechody, stezky pro pěší, cyklostezky atd.) • Budování parkovacích kapacit • Rekonstrukce a opravy železniční infrastruktury (modernizace tratě a zabezpečovacích zařízení, opravy mostních objektů a tunelů) • Rekonstrukce a modernizace stanic a zastávek veřejné dopravy, včetně jejich vybavení • Zlepšení vzájemného umístění vlakových a autobusových zastávek z důvodu zkrácení přestupních vzdáleností (Nový Bor, Skalice u České Lípy) • Zvýšení počtu spojů veřejné dopravy a napojení regionu veřejnou dopravou na vyšší centra osídlení (Děčín, Varnsdorf, Liberec, Praha)
<p>Příklady záměrů z ISPZ:</p>	<p>Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.</p>

2C Rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury, energetika a sítě

<p>Zdůvodnění:</p>	<p>Vodovodní sítě jsou v některých případech zastaralé s nevyhovujícím technickým stavem a v obci Polevsko je nutné posílit vodovodní zdroj.</p>
---------------------------	--

	<p>V jedné třetině obcí není kanalizace. V ostatních obcích kanalizace jsou, avšak v některých případech jsou již zastaralé a je potřeba je rekonstruovat.</p> <p>Obce do dotazníku uvedly vysoké náklady za energie související s energetickou krizí (např. zastaralé veřejné osvětlení). V tomto případě je možným řešením úspora energie (např. investice do energetických úspor) nebo využití alternativních a obnovitelných zdrojů energie (např. solární panely, energetické využití odpadů).</p> <p>Ve vybraných částech obcí Kunratice u Cvikova, Krompach a Kamenický Šenov je nedostačující rychlost internetového připojení.</p> <p>V urbanizovaných údolních nivách je problém s rychlým odtokem povrchových vod.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> × zastaralost vodovodních a kanalizačních sítí × chybějící připojení na kanalizační síť × zastaralé veřejné osvětlení a s tím spojená vysoká spotřeba elektrické energie × místně nedostačující rychlost internetového připojení × nedostatečná retenční schopnost krajiny v urbanizovaných údolních nivách
<p>Vazba na SRR ČR:</p>	<p>SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce</p> <p>SC 3.5 Umožnit energetickou transformaci venkovského zázemí regionálních center</p> <p>V tématu vodohospodářská infrastruktura nebyla identifikována přímá vazba na SRR ČR 2021+</p>
<p>Vazba na SRLK:</p>	<p>SC C2 Chytré sítě</p> <p>SC E3 Sebevědomý venkov</p> <p>SC F3 Šetrné zemědělství a lesní hospodářství</p>
<p>Vazba na ZÚR LK:</p>	<p>Z2 (Rozvojová oblast nadmístního významu ROB2 Česká Lípa – Nový Bor) Ve vymezených rozvojových oblastech nadmístního významu podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit pro zajištění vyváženého využívání potenciálu kraje ve všech jeho částech.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvářet územní podmínky pro zajištění efektivní ochrany urbanizovaných ploch před povodněmi na Ploučnici a jejích přítocích, navrhovat opatření na zvýšení retenční schopnosti území, podporovat rozliv a zadržování vody ve volné krajině a zabraňovat zvyšování povrchového odtoku vsakováním a zadržováním srážek v místě vzniku. <p>Z28 (Čištění odpadních vod) Zlepšit kvalitativní stav povrchových a podzemních vod, vytvářet územní podmínky pro eliminaci hlavních zdrojů znečištění povrchových a podzemních vod.</p>

	<p>Z30 (Energetika) Zajistit územní podmínky pro efektivní zásobování území energiemi a hospodaření s nimi.</p> <p>Z32 (Energetika – koridory republikového významu) Vytvářet územní podmínky pro zajištění spolehlivosti systému zásobování elektrickou energií a pro odstranění výkonového deficitu k očekávaným potřebám území.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedení VVN 110 kV, úsek TR Česká Lípa Dubice – TR Nový Bor • Vedení VVN 110 kV, úsek Nový Bor – hranice LK/ÚK – Varnsdorf <p>Z34 (Spoje a telekomunikace) Vytvářet podmínky pro zlepšení dostupnosti služeb spojů a telekomunikací ve vztahu k potřebám území.</p> <p>Z48 (Zásady koncepce ochrany a rozvoje přírodních hodnot) Územně chránit a hospodárně využívat povrchové a podzemní zdroje vody a prameniště minerálních a léčivých vod, podporovat posilování retenční schopnosti území kraje.</p>
Navrhované klíčové aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce zastaralých a nevyhovujících vodovodních sítí • Budování a obnova kanalizací a čistících zařízení odpadních vod, včetně lokálních čistíren odpadních vod • Budování a obnova kvalitního a energeticky, ekologicky i fyziologicky šetrného veřejného osvětlení (např. LED pouliční osvětlení) • Využívání alternativních a obnovitelných zdrojů energie s ohledem na ochranu okolního prostředí (např. energetické využití odpadů, rozvoj využití vodní a větrné energie, optimalizace systému centrálního zásobování teplem v komunitní energetice) • Modernizace systémů zateplování, fasád, střeš a využívání obnovitelných zdrojů na veřejných budovách • Podpora výstavby a modernizace infrastruktury pro vysokorychlostní přístup k internetu • Systematická podpora zpomalování odtoku vody z krajiny s důrazem na její zasakování
Příklady záměrů z ISPZ:	Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

1D Dostupnost zdravotních a sociálních služeb

Zdůvodnění:	<p>Novoborsko se potýká s faktickým ubytkem praktických lékařů a zubařů. Jediným zařízením, které poskytuje lůžkovou zdravotní péči, je Léčebna respiračních nemocí Cvikov, příspěvková organizace.</p> <p>V případě sociálních služeb chybí malokapacitní pobytová zařízení napříč cílovými skupinami a pobytové odlehčovací služby pro zdravotně hendikepované. S ohledem na demografické a společenské změny v socioekonomické struktuře bude nutné připravit podmínky k zajištění sociálních služeb hlavně pro seniory a osoby s různými druhy</p>
--------------------	--

	<p>onemocnění a potížemi. Novoborsko mělo třetí nejvyšší průměrný věk a druhý nejvyšší index stáří v porovnání s ostatními správními obvody v kraji.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> × dostupnost akutní lůžkové péče v České Lípě, relativní nedostatek zubních lékařů a praktických lékařů pro dospělé × nedostatek malokapacitních pobytových zařízení pro cílové skupiny × nižší dostupnost pobytové odlehčovací služby pro zdravotně hendikepované děti × nedostatečná kapacita v pobytových zařízeních (např.: domovy pro seniory) × stárnutí obyvatelstva × nepříznivá věková struktura obyvatelstva
Vazba na SRR ČR:	SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péči o památky a místní specifika a reagovat na problémy spojené se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit
Vazba na SRLK:	SC D2 Zodpovědná péče o zdraví SC D3 Vstřícné a dostupné služby v sociální oblasti SC E3 Sebevědomý venkov
Vazba na ZÚR LK:	Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení.
Navrhované klíčové aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora vzniku a udržení ordinací primární péče v regionu • Podpora udržitelnosti a dostupnosti sítě zdravotnických služeb • Budování a rozvíjení sítě terénní práce odborných lékařů, sester a asistentů • Zajištění kvalitní a dostupné sítě služeb v sociální oblasti
Příklady záměrů z ISPZ:	Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

2D Příznivé sociální klima

Zdůvodnění:	<p>Ve městech Nový Bor a Cvikov žijí osoby sociálně vyloučené nebo ohrožené sociálním vyloučením. Trpí zadlužeností, nezaměstnaností, nechodí do školy nebo užívají návykové látky. Podíl osob s exekucí na Novoborsku je nad průměrem kraje.</p> <p>Novoborsko vykazovalo ve školním roce 2019/2020 a 2020/2021 v porovnání s průměrem kraje vyšší podíl žáků, kteří předčasně odešli ze ZŠ. Tato situace negativně ovlivňuje zaměstnanost a sociální charakteristiky území.</p> <p>Vlastní bytový fond je v obcích většinou dlouhodobě obsazený a je zatím nedostatečný pro zavedení systému dostupného bydlení.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p>
--------------------	--

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ nízký index kriminality oproti průměru Libereckého kraje ✗ existence sociálně vyloučených lokalit ✗ vysoký podíl žáků, kteří předčasně ukončili ZŠ ✗ nedostatečný bytový fond pro vznik systému dostupného bydlení a azylových bytů pro matky i rodiny v krizi
Vazba na SRR ČR:	<p>SC 3.3 Zlepšit dostupnost služeb v regionálních centrech i v jejich venkovském zázemí s důrazem na kulturní dědictví, péče o památky a místní specifika a reagovat na problémy se stárnutím a existencí či vznikem sociálně vyloučených lokalit</p> <p>SC 5.3 Zajistit efektivní prevenci sociálního vyloučení a energetické chudoby a podporovat komunitní život v obcích</p> <p>SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti</p>
Vazba na SRLK:	<p>SC D1 Vzdělávání pro budoucnost</p> <p>SC D3 Vstřícné a dostupné služby v sociální oblasti</p> <p>SC D4 Bezpečné místo pro život</p> <p>SC E2 Města pro Život</p>
Vazba na ZÚR LK:	<p>Z2 (Rozvojová oblast nadmístního významu ROB2 Česká Lípa – Nový Bor) Ve vymezených rozvojových oblastech nadmístního významu podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit pro zajištění vyváženého využívání potenciálu kraje ve všech jeho částech.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zohlednění problematiky podílu hromadného a individuálního bydlení, zejména ve vztahu ke zlepšování obytné kvality, stabilizaci obyvatelstva a předcházení sociální segregace. <p>Z53 (Zásady koncepce ochrany civilizačního hodnot – rozvoj struktury osídlení) Vytvářet územní předpoklady pro zvyšování funkčních kooperací mezi centry osídlení na bázi intenzivnějších pracovních a obslužných kontaktů.</p> <ul style="list-style-type: none"> • provázání efektivních systémů veřejné dopravy osob zejména ve smyslu optimální dostupnosti vzdělání a pracovních příležitostí. <p>Z61 (Zásady koncepce ochrany území a zvýšení jeho bezpečnosti) Chránit a rozvíjet zdroje a podmínky pro zajištění bezpečnosti území.</p>
Navrhované klíčové aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora sociální integrace, prevence sociálního vyloučení, řešení sociálně vyloučených lokalit a skupin osob zde žijících • Prevence sociálně-patologických jevů (gamblerství, užívání návykových látek, exekuce) • Realizace preventivních opatření pro žáky ohrožené předčasným odchodem ze vzdělávání (zlepšení sociálního klimatu školy, poradny, profesní rozvoj pedagogických pracovníků, volnočasové aktivity) • Podpora možnosti dokončení neukončeného studia a dalšího rozšíření vzdělání

	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora dostupnosti kvalitního dostupného bydlení pro všechny skupiny obyvatel včetně sociálního a krizového bydlení
Příklady záměrů z ISPZ:	Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.

1E Kvalitní domovní a bytový fond a územní plánování

Zdůvodnění:	<p>Bytový fond ve vlastnictví obcí a měst je mnohdy v nevyhovujícím stavu.</p> <p>Dle dotazníkového šetření se některé obce potýkají s nedostačující občanskou vybaveností a některé budovy občanské vybavenosti jsou v nevyhovujícím stavu.</p> <p>Na Novoborsku nejsou ve všech obcích zpracovány aktuální územní plány.</p> <p>Na území ORP Nový Bor je provozováno pouze 7 zařízení k nakládání s odpady, které ale nezajišťují dostatečné nakládání s odpady.</p> <p><u>Vazba na Analýzu silných a slabých stránek:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> × zastaralý bytový fond a jeho nevyhovující stav × některé budovy občanské vybavenosti jsou v nevyhovujícím stavu × zastaralé územní plány některých obcí × nevyhovující odpadové hospodářství a nedostatek zařízení k nakládání s odpady
Vazba na SRR ČR:	<p>SC 3.1 Vytvořit vhodné podmínky pro diverzifikaci ekonomické základny regionálních center a jejich venkovského zázemí a využití jejich potenciálu a podpořit propojení podnikatelských subjektů ve vztahu k potřebám trhu práce</p> <p>SC 5.4 Zajištění dostatečné občanské vybavenosti</p> <p>SC 6.1 Posilovat koordinaci strategického a územního plánování</p>
Vazba na SRLK:	<p>SC E1 Otevřená správa a rozvoj území</p> <p>SC E2 Města pro život</p> <p>SC E3 Sebevědomý venkov</p> <p>SC F1 Zdravé životní prostředí</p>
Vazba na ZÚR LK:	<p>Z2 (Rozvojová oblast nadmístního významu ROB2 Česká Lípa – Nový Bor) Ve vymezených rozvojových oblastech nadmístního významu podporovat rozvoj hospodářských a sociálních aktivit pro zajištění vyváženého využívání potenciálu kraje ve všech jeho částech.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zohlednění problematiky podílu hromadného a individuálního bydlení, zejména ve vztahu ke zlepšování obytné kvality, stabilizaci obyvatelstva a předcházení sociální segregace.

	<p>Z35 (Nakládání s odpady) Vytvářet územní podmínky pro realizaci koncepce nakládání s odpady založené na maximálním třídění a recyklaci odpadů a umožňující racionální využití stávajících kapacit technicky zabezpečených skládek a centrální spalovny Liberec.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vytvářet podmínky pro založení krajské logisticky propojené sítě zařízení na využití biologicky rozložitelných, spalitelných odpadů a travní biomasy umožňující racionální využití kapacit a efektivní odbyt kompostu a energií. • Nevytvářet podmínky pro vznik nových lokalit pro skládkování komunálních a velkoobjemových odpadů. <p>Z53 (Zásady koncepce ochrany civilizačních hodnot – rozvoj struktury osídlení) Vytvářet územní předpoklady pro zvyšování funkčních kooperací mezi centry osídlení na bázi intenzivnějších pracovních a obslužných kontaktů.</p> <ul style="list-style-type: none"> • FK 10 Česká Lípa + Nový Bor (ORP: Česká Lípa a Nový Bor) • FK 11 Nový Bor + Kamenický Šenov + Česká Kamenice (ORP: Nový Bor a Děčín) <p>Z54 (Koncepce územního uspořádání, typologie městských a venkovských prostorů) Vytvářet územní podmínky pro vyvážený rozvoj území a sociální soudržnosti v diferencovaných podmínkách městského a venkovského prostoru.</p> <p>Z58 (Občanské vybavení) Zlepšovat podmínky pro rozvoj občanského vybavení.</p> <p>Z64a (Stanovení cílových kvalit krajín, včetně územních podmínek pro jejich zachování nebo dosažení) Územní rozvoj realizovat v souladu s cílovými kvalitami krajín.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sloupovsko a Cvikovsko
<p>Navrhované klíčové aktivity:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Podpora obnovy a rekonstrukce bytového fondu • Budování, údržba a rekonstrukce objektů občanské vybavenosti • Podpora zpracování územních plánů dle standardů • Podpora rozvoje sítě zařízení na zpracování a využívání odpadu
<p>Příklady záměrů z ISPZ:</p>	<p>Nebyly identifikovány žádné záměry ve fázi plánování a přípravy pro toto téma.</p>

Závěr

Případová studie pro SO ORP Nový Bor je již třetí vytvořenou studií v Libereckém kraji z celkových pěti (SO ORP Nový Bor, Frýdlant, Tanvald, Semily a správní území obcí zasahujících do bývalého vojenského prostoru Ralsko).

Na základě analýzy a zapojení místních aktérů ze SO ORP Nový Bor byly definovány silné a slabé stránky území. Mezi silné stránky Novoborska patří: potenciál pro rozvoj cestovního ruchu (pěší a cykloturistika), nízká kriminalita, existence průmyslových zón (Nový Bor) nebo nízký podíl nezaměstnaných osob. Mezi slabé stránky lze zmínit: špatný technický stav silnic a nevyhovující parametry (směrové a rychlostní), nedostatek pracovních příležitostí v území, vysoký podíl žáků, kteří předčasně ukončili ZŠ nebo zastaralost vodovodních a kanalizačních sítí.

Pro sledované území bylo definováno 7 rozvojových oblastí rozdělených do 5 rozvojových témat (prosperující kraj, atraktivní kraj, propojený kraj, pečující kraj a spolupracující kraj) vč. jednotlivých rozvojových oblastí. Rozvojové oblasti cílí na vyrovnání regionálních disparit (např. zlepšení stavu silnic nebo zvýšení pracovních příležitostí na Novoborsku). Z výčtu všech rozvojových oblastí v této případové studii nemá pouze jedna vazbu na SRR ČR. Tím je rozvoj a údržba vodohospodářské infrastruktury v regionu, energetika a sítě.

Seznam zkratk

AZS	Agentura pro sociální začleňování
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
EK ČR	Exekutorská komora České republiky
HSOÚ	Hospodářsky a sociálně ohrožená území
CHKO	Chráněná krajinná oblast
CHOPAV	Chráněná oblast přirozené akumulace vod
KÚ LK	Krajský úřad Libereckého kraje
MAS	Místní akční skupina
NPÚ	Národní památkový ústav
ORP	Obec/obce s rozšířenou působností
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
SO POÚ	Správní obvod obce s pověřeným obecním úřadem
SRLK 2021–2027	Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027
SRR ČR 2021+	Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
TUL	Technická univerzita v Liberci
ÚPD	Územně plánovací dokumentace

Seznam indikátorů

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Geografická charakteristika území	Rozloha	km ²	ČSÚ	201	2022	3 163,41
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Počet obyvatel	počet	ČSÚ	26 349	2022	449 177
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Hustota osídlení	obyv./ km ²	ČSÚ	131,2	2022	142,0
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Průměrný věk	věk	ČSÚ	43,8	2022	42,6
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Index stáří	index ¹¹	ČSÚ	149,6	2022	127,0
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Index ekonomického zatížení	index ¹²	ČSÚ	60,4	2022	58,7
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Celkový přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	+8,3	2022	+26,0
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Přirozený přírůstek (úbytek) na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	-6,4	2022	-2,4
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Celkový přírůstek (úbytek) stěhováním na 1 000 obyvatel	počet	ČSÚ	+14,7	2022	+28,4
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Počet obcí/městysů	Počet	ČSÚ	13/0	2022	172/4
Obyvatelstvo a sídelní struktura	Počet měst	počet	ČSÚ	3	2022	39

¹¹ Poměr počtu osob ve věku 65 a více let k počtu dětí ve věku 0–14 let (obvykle na 100 dětí) ve stejném časovém okamžiku.

¹² Poměr počtu osob v ekonomicky neaktivním věku (běžně 0–14 let a 65 a více let) k počtu osob v ekonomicky aktivním věku (15–64 let) ve stejném časovém okamžiku.

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Ekonomické podmínky	Čisté nominální peněžní příjmy v porovnání s průměrem ČR	index ¹³	TUL, 2021	-8,5	2020	-4,2
Ekonomické podmínky	Počet lokalit v databázi brownfields LK	počet	KÚ LK	25	2023	244
Ekonomické podmínky	Podíl orné půdy na zemědělské půdě	%	ČSÚ	32,65	2022	44,38
Ekonomické podmínky	Intenzita podnikatelské aktivity	počet podnik. subjektů na 1000 obyvatel	ČSÚ	253,29	2022	257,75
Ekonomické podmínky	Počet ekonomických subjektů	počet	ČSÚ	6 674	2022	115 776
Ekonomické podmínky	Podíl nezaměstnaných osob	%	ČSÚ	3,5	2022	4,0
Ekonomické podmínky	Osoby s délkou evidence na úřadu práce nad 12 měsíců	%	ČSÚ	22,7	2022	23,3
Ekonomické podmínky	Pracovní místa v evidenci úřadu práce	počet	ČSÚ	64	2022	7 372
Ekonomické podmínky	Počet evidovaných osob na úřadu práce na 1 volné pracovní místo	počet	ČSÚ	8,9	2022	1,4
Veřejné služby	Počet ordinací všeobecného praktického lékaře	počet	ČSÚ	11	2021	226
Veřejné služby	Počet ordinací praktického lékaře pro děti a dorost	počet	ČSÚ	2	2021	83
Veřejné služby	Počet ordinací zubního lékaře	počet	ČSÚ	11	2021	226
Veřejné služby	Domovy pro seniory	počet	ČSÚ	1	2021	21

¹³ Index ukazuje pozici SO POÚ/SO ORP/kraje v rámci celé ČR. Hodnoty indexu vyšší než 1,00 ukazují, že indikátor daného území je vyšší než ve zbytku ČR a naopak. Index po odečtení čísla 1,00 a vynásobení výsledku 100 dává procentuální odchylku od průměrného stavu v ČR.

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Veřejné služby	Domovy se zvláštním režimem	počet	ČSÚ	1	2021	10
Veřejné služby	Podíl osob v exekuci	podíl osob v exekuci na počtu obyvatel 15+	EK ČR	8,34	k 27. 4. 2023	7,74
Veřejné služby	Index sociálního vyloučení	index ¹⁴	KÚ LK	9,5	2019	8,4
Veřejné služby	Podíl osob bez vzdělání	%	ČSÚ	0,86	2021	0,77
Veřejné služby	Podíl osob se základním vzděláním (vč. neukončeného)	%	ČSÚ	14,14	2021	13,71
Veřejné služby	Podíl osob se středním vzděláním (bez maturity)	%	ČSÚ	37,95	2021	34,13
Veřejné služby	Podíl osob s maturitou	%	ČSÚ	29,27	2021	29,91
Veřejné služby	Podíl osob s vyšším odborným vzděláním a konzervatoří	%	ČSÚ	1,32	2021	1,37
Veřejné služby	Podíl osob s vysokoškolským vzděláním	%	ČSÚ	9,66	2021	13,21
Veřejné služby	Podíl osob s nezjištěným vzděláním	%	ČSÚ	6,8	2021	6,9
Veřejné služby	Podíl žáků s nedokončeným základním vzděláním při ukončení povinné školní docházky – běžné třídy	%	ASZ	6,9	školní rok 2020/21	4,0
Veřejné služby	Index kriminality obvodního oddělení policie Nový Bor	index	mapa kriminality	8,1	2020	10,1

¹⁴ Index je počítán pomocí 5 indikátorů. Podrobněji ke konstrukci indexu na https://www.socialni-zaclenovani.cz/index_socialniho_vyloucení/.

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Veřejné služby	Index kriminality obvodního oddělení policie Cvikov	index	mapa kriminality	3,2	2020	10,1
Veřejné služby	Počet obyvatel na vyplacenou dávku příspěvku na bydlení	počet	KÚ LK	9	2019	12
Veřejné služby	Příspěvek na živobytí	počet obyvatel na dávku (medián)	KÚ LK	20	2019	39
Veřejné služby	Intenzita bytové výstavby	počet dokončených bytů na 1000 obyvatel	ČSÚ	1,2	2022	2,3
Veřejné služby	Dokončené byty	počet	ČSÚ	32	2022	1 046
Veřejné služby	Počet sociálně vyloučených lokalit	počet	KÚ LK	10	2020	100
Veřejné služby	Počet obyvatel žijících v sociálně vyloučených lokalitách	počet	KÚ LK	275	2020	4 879
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet turistických informačních center	počet	KÚ LK	3	2023	52
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet hromadných ubytovacích zařízení	počet	ČSÚ	48	2022	992
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet lůžek v hromadných ubytovacích zařízeních všech typů	počet	ČSÚ	2 243	2022	47 155

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Cestovní ruch, sport a kultura	Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení	počet hostů	ČSÚ	39 690	2022	1 113 981
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet nemovitých kulturních památek	počet	NPÚ	185	2023	2 252
Cestovní ruch, sport a kultura	Počet národních kulturních památek	počet	NPÚ	0	2023	15
Infrastruktura	Procento bytů připojených na kanalizaci	%	ČSÚ	68,0	2021	69,0
Infrastruktura	Procento bytů připojených na vlastní ČOV	%	ČSÚ	5,0	2021	4,0
Infrastruktura	Procento bytů připojených na žumpu, jímku	%	ČSÚ	24,0	2021	23,0
Infrastruktura	Procento bytů připojených na plyn	%	ČSÚ	64,0	2021	57,0
Infrastruktura	Procento bytů připojených na veřejný vodovod	%	ČSÚ	86,0	2021	82,6
Životní prostředí	Podíl zemědělské půdy na celkové rozloze území	%	ČSÚ	38,5	2022	44,1
Životní prostředí	Podíl lesních pozemků na celkové rozloze území	%	ČSÚ	50,9	2022	44,7
Životní prostředí	Počet lokalit v databázi brownfields LK	počet	KÚ LK	25	2023	244
Rozvoj a správa území	Volební účast do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 2021	%	ČSÚ	62,6	2021	64,6
Rozvoj a správa území	Volební účast do zastupitelstev krajů 2020	%	ČSÚ	37,9	2020	40,4

Oblast	Název indikátoru	Jednotka	Zdroj dat	Vstupní hodnota (SO ORP)	Rok platnosti vstupní hodnoty	Liberecký kraj
Rozvoj a správa území	Volební účast do zastupitelstev obcí 2022	%	ČSÚ	44,3	2022	43,9
Rozvoj a správa území	Podíl obcí s novým územním plánem k celkovému počtu obcí v ORP	%	KÚ LK	81	2022	85
Rozvoj a správa území	Územní plány obcí v členění žádný/nejstarší/starý/nový	počet	KÚ LK	0/0/3/13	2022	13/5/14/183
Rozvoj a správa území	Volební účast v prezidentských volbách v členění 1. kolo/2. kolo	%	ČSÚ	67,0/68,7	2023	67,3/69,3

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE
ODBOR REGIONÁLNÍHO ROZVOJE A EVROPSKÝCH PROJEKTŮ
oddělení rozvojových koncepcí
U Jezu 642/2a
461 80 Liberec 2

<http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz>
<http://rsk-lk.cz/hsou>

Další informace:
www.uzemnidimenze.cz